

Data about the authors**Vladimir Pavlenko,**

doctor of economic sciences, Head of the Secretariat of the NBU Council, professor, SHEE «Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman», Kyiv

e-mail: pavlenko10@ukr.net

Vasilij Novikov,

PhD (Economics)

e-mail: novikov.vasily@gmail.com

Aleksandr Rudchenko,

doctor of economic sciences, professor, SHEE «Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman», Kyiv

e-mail: rudchenkoa1@ukr.net

УДК: 338.48

<http://doi.org/10.5281/zenodo.3829722>

МАЗУР М.В.,
СИРЕНКО К.В.

Статистичний аналіз галузі туризму в Україні: регіональні аспекти

Розвиток туристичної галузі є одним з основних інструментів світових інтеграційних процесів, регіонального розвитку та стимулювання нових видів економічної діяльності. У той же час розвиток туризму неможливий без міжрегіональної конкуренції, оскільки кожен регіон країни намагається реалізувати свій туристичний потенціал.

Мета статті – проаналізувати сучасний стан та подальший розвиток туристичної індустрії в країні на регіональному рівні, а також оцінити економічну ефективність туризму за регіонами України.

Згідно з дослідженням, можна зробити висновок, що протягом аналізованого періоду (2017–2018 рр.) динаміка виїзних та в'їзних туристичних потоків мала протилежні тенденції. На основі даних про виїзний туристичний потік було визначено лідера – місто Київ, мешканці якого проводили найбільше ночей за кордоном (у середньому 5,4 ночі на одного жителя на рік з метою відпочинку у 2018 році).

Кількість підприємств, що займаються туризмом в Україні, постійно збільшується. У 2018 році видано 2737 ліцензій на туристичну діяльність, що майже на 3% більше, ніж у попередньому році. Вподобання українських туристів щодо відвідуваних країн залишалися досить постійними. Лідерами були Єгипет (41%) та Туреччина (31%) у 2018 році.

В ході дослідження був зроблений аналіз економічної ефективності туризму за регіонами на основі чотирьох груп статистичних показників. Встановлено, що для регіонів України характерна значна диспропорція за інтегральним показником туристичної ефективності. Було запропоновано використання даних сателітних рахунків туризму для вдосконалення системи показників туризму.

Теоретичні та методологічні результати даного дослідження довели необхідність нових підходів для адекватної оцінки туристичного потенціалу на регіональному рівні та можуть бути використані при реалізації державних програм регіонального розвитку в Україні.

Ключові слова: туристична сфера, регіони, туристичні потоки, статистичні показники, система показників, туристичний сателітний рахунок, інтегральний показник.

МАЗУР М.В.,
СИРЕНКО К.В.

Статистический анализ отрасли туризма в Украине: региональные аспекты

Развитие туристической отрасли является одним из основных инструментов мировых интеграционных процессов, регионального развития и стимулирования новых видов экономической деятельности.

В то же время развитие туризма невозможно без межрегиональной конкуренции, поскольку каждый регион страны пытается реализовать свой туристический потенциал.

Цель статьи – проанализировать современное состояние и дальнейшее развитие туристической индустрии в стране на региональном уровне, а также оценить экономическую эффективность туризма по регионам Украины.

Согласно исследованию, можно сделать вывод, что в течении рассматриваемого периода (2017–2018 гг.) динамика выездных и въездных туристических потоков имела противоположные тенденции. На основе данных о выездном туристическом потоке был определен лидер – город Киев, жители которого проводили большее количество ночей за границей (в среднем 5,4 ночи на одного жителя в год с целью отдыха в 2018 году).

Количество предприятий, занимающихся туризмом в Украине, постоянно увеличивается. В 2018 году было выдано 2737 лицензий на туристическую деятельность, что почти на 3% больше, чем в предыдущем году. Предпочтения украинских туристов по посещаемым странам оставались достаточно постоянными. Лидерами были Египет (41%) и Турция (31%) в 2018 году.

В ходе исследования был сделан анализ экономической эффективности туризма по регионам на основе четырех групп статистических показателей. Установлено, что для регионов Украины характерна значительная диспропорция по интегральному показателю туристической эффективности. Было предложено использование данных спутниковых счетов туризма для совершенствования системы показателей туризма.

Теоретические и методологические результаты данного исследования доказали необходимость новых подходов для адекватной оценки туристического потенциала на региональном уровне и могут быть использованы при реализации государственных программ регионального развития в Украине.

Ключевые слова: туристическая сфера, регионы, туристические потоки, статистические показатели, система показаний, туристический спутниковый ракурс, интеграционные показатели.

MAZUR M.V.,
SIRENKO K.V.

Statistical analysis of tourism industry in Ukraine: regional aspects

The development of tourism industry is one of the main instruments of world integration processes, regional development and stimulation of new types of economic activities. At the same time, tourism development is impossible without interregional competition as each region of the country tries to realize its tourist potential.

The purpose of the article is to analyze the current status and further development of tourism industry in the country on regional level as well as estimate the economic efficiency of tourism by regions in Ukraine.

According to the study, it can be concluded that during the analyzed period (2017–2018) the dynamics of the outbound and inbound tourist flows had opposite trends. Based on the outbound tourist flow data, was determined the leader of Kyiv city whose residents spent the most nights abroad per inhabitant (an average of 5.4 nights per annum on holidays in 2018).

The number of enterprises engaged in tourism is constantly increasing. In 2018, 2,737 licenses were issued for tourist activities, which is almost 3% more than in the previous year. Ukrainian tourists' preferences for the countries visited remained fairly constant. The leaders were Egypt (41%) and Turkey (31%) in 2018.

During the study, it was made an analysis of the economic efficiency of tourism by regions based on four groups of statistical indicators. It is established that the regions of Ukraine are characterized by significant disproportion by the integral indicator of tourism efficiency. It has been also suggested to use the satellite tourism account data to improve the tourism metrics.

The theoretical and methodological results from this study proved the need for new approaches needed for adequate estimation of tourism potential on the regional level and can be used in the implementation of state programs of regional development in Ukraine.

Key words: tourism industry, regions, tourist flows, statistical indicators, tourism metrics, tourism satellite account, integral indicator.

Introduction. Nowadays tourism is not only the important source of country's income but it also plays a great role at the internal economic market of the country, creating new jobs, stimulating new types of economic activities and providing investments in infrastructure development. Unfortunately, only some regions of the country manage to make tourism an essential source of their income using the features of their location and development. The regional structure of tourism market, the balance of demand and supply on it may give characteristics of its development and its influence on the economy.

The works of Ukrainian scientists – N. Kalachova, G. Gorina, M. Kolosinska, O. Kushchenko, Y. Kolosinskii and others – are devoted to the analysis of the dynamics of the national tourism, assessment of the structure of the Ukrainian tourism market and solution of methodological problems about improvement the system of tourism indicators. At the same time, many problems related to the development and functioning of the tourism industry on the regional level have not yet been resolved. This requires deep tourism market analysis and the search of effective solutions to the construction of the integral indicator of tourism efficiency by regions.

The purpose of the article. Analysis of the current status and further development of tourism industry in the country on regional level, identifying the problems of effective activity and priority areas and the prospects for increasing the effectiveness of tourism development in modern economic conditions.

The main material. Ukraine has all objective pre-conditions for intensive development of inbound and outbound tourism [4]. However, the estimation of dynamics of tourist streams during 2015–2018 years confirms the conclusion about positive tendencies only in outbound tourism development. The Ukrainian outbound tourist flow increased by 19,8% during the whole analyzed period while the inbound tourist flow decreased by 1,4% in 2018 compared with 2017 (Figure 1).

Despite the increase of outbound tourism over the last few years in Ukraine, the proportion of tourists by regions remains fairly constant. When taking into account a region's size in terms of its population, Kyiv was the city whose residents spent the most nights abroad per inhabitant (an average of 5.4 nights per annum on holidays in 2018). At the other end of the spectrum, residents of the rest regions of the country spent, on average, less than one night abroad on holiday in 2018.

In 2018, tourist services accounted for 12,2% of total tourist flow. It should be noted that the number of enterprises engaged in tourism is constantly increasing. In 2018, 2,737 licenses were issued for tourist activities, which is almost 3% more than in the previous year. According to the reports of tour operators in 2016 – 2018, the number of tourists going on vacation has been steadily increasing (by 1,8 times in the last two years), while the number of Ukrainians travelling to Ukraine decreased by 1,7 times in the same two years). The largest number of tourist services is concentrated in Kyiv

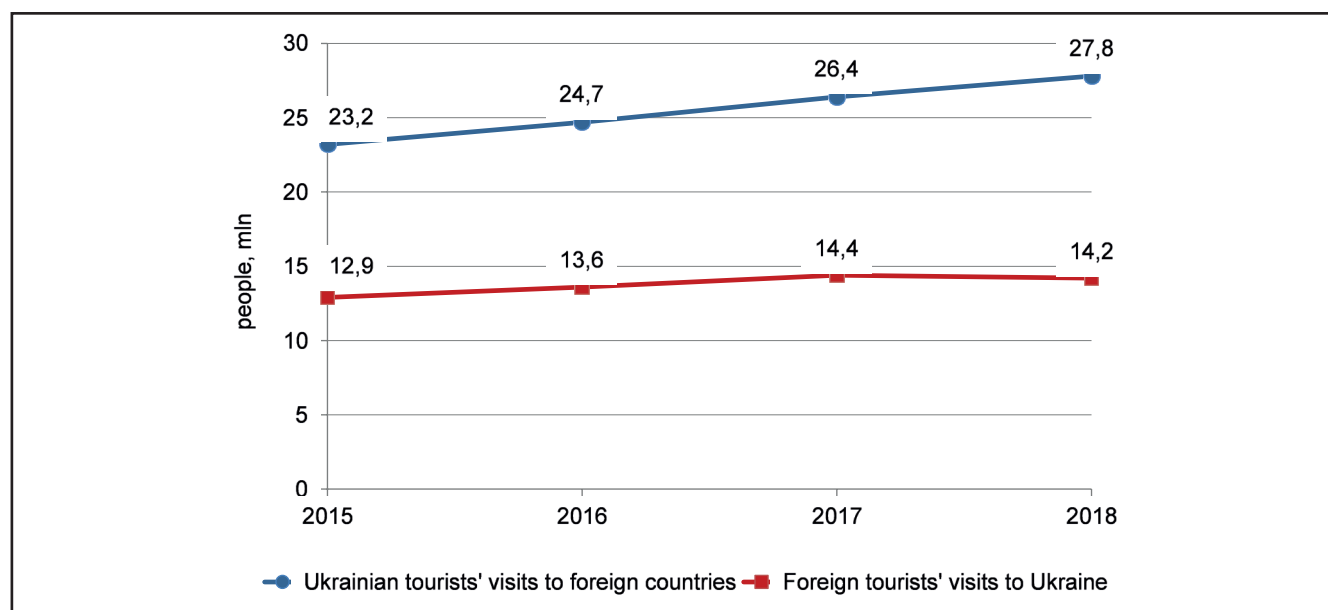

Figure 1. Dynamics of inbound and outbound tourist flows in Ukraine in 2015 – 2018

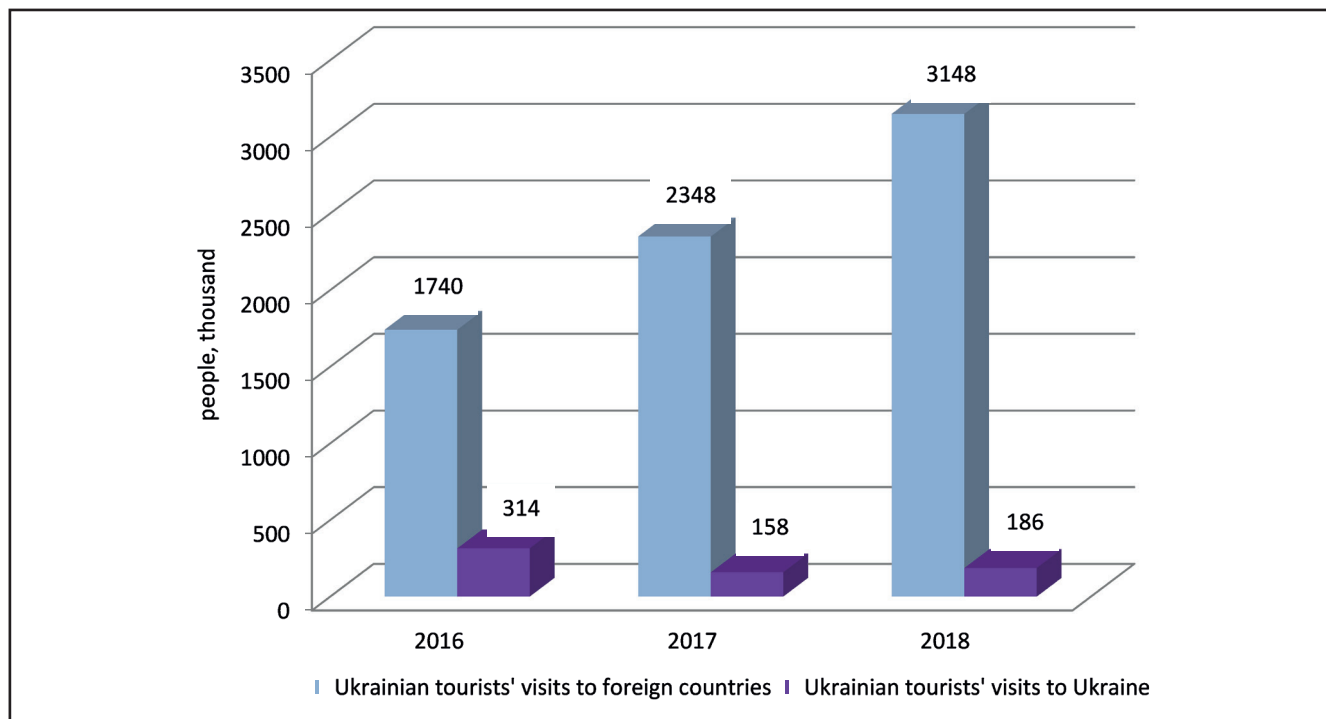

Figure 2. Dynamics of Ukrainian tourists' visits served by touroperators in 2016 – 2018

city, as well as in Kyiv, Dnipropetrovsk, Kharkiv and Odessa regions (Figure 2).

Ukrainian tourists' preferences for countries visited remained fairly constant during the period under study (2015–2018). The major countries for Ukrainians to visit on holidays were Egypt (41%) and Turkey (31%) in 2018 (Figure 3).

Analysis of the proportions of regions' contribution to the revenues of Consolidated Budget in

Ukraine in 2018 shows significant inequality by regions (Figure 4).

According to the results of 2018, the proportion of the revenues of Consolidated Budget from tourism in Kyiv city is the largest (32%), then Lviv (11%), Odesa (7%), Kyiv (5%), Dnipropetrovsk (5%), Kharkiv (5%), Zaporizhzhya (4%) and Ivano–Frankivsk (3%) regions. The rest regions of the country contributed to Consolidated Budget less than 2,5% in 2018.

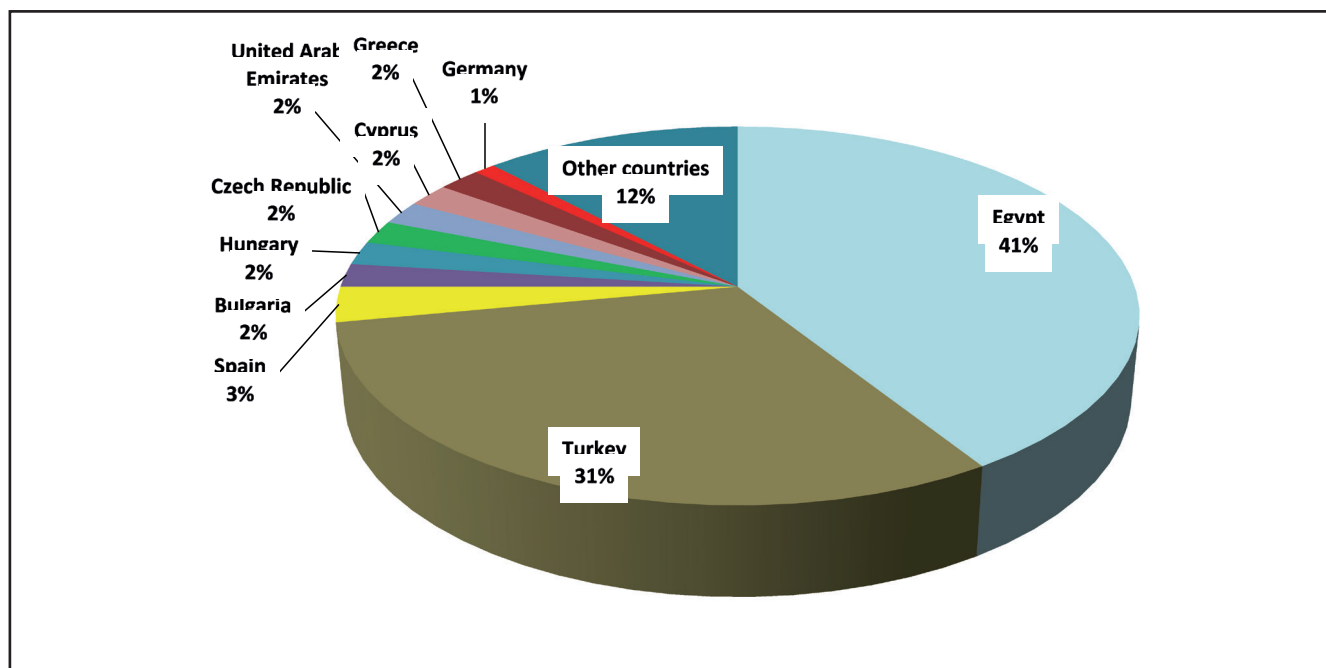

Figure 3. Ukrainian tourists' visits to foreign countries on holiday in 2018 (TOP 10)

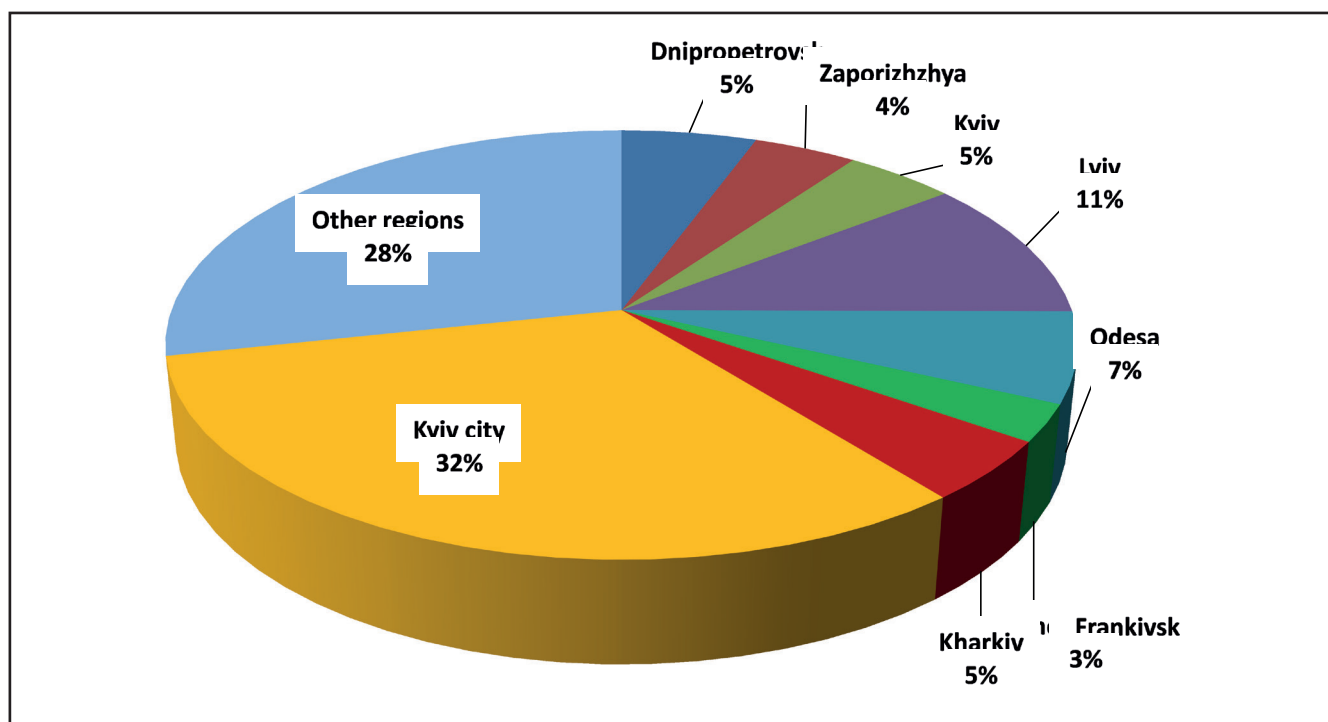

Figure 4. Regions' contribution from tourism to the revenues of Consolidated Budget in Ukraine in 2018

Table 1. Tax revenues from tourism in Ukraine in 2017 – 2018

Regions	Taxes to Consolidated Budget, rate of increase (%)	Taxes to Local Budgets, rate of increase (%)
Vinnytsya	21,3	22,6
Volyn	24,4	18,9
Dnipropetrovsk	19,9	21,0
Donetsk	19,0	46,2
Zhytomyr	13,7	20,5
Zakarpattya	33,2	31,0
Zaporizhzhya	22,7	35,2
Ivano-Frankivsk	0,8	22,4
Kyiv	20,1	49,2
Kirovohrad	23,7	27,5
Luhansk	14,5	20,9
Lviv	27,4	25,0
Mykolayiv	17,2	28,2
Odesa	14,2	27,4
Poltava	26,0	24,5
Rivne	23,5	15,2
Sumy	10,1	14,9
Ternopil	19,1	37,4
Kharkiv	18,1	19,4
Kherson	17,7	36,5
Khmelnyskiy	13,4	43,8
Cherkasy	14,1	32,7
Chernivtsi	14,4	25,9
Chernihiv	-1,3	34,8
Kyiv city	24,5	31,2

Source: calculated according to [6]

The differences in tax revenues tendencies to consolidated budget and to local budgets are shown in Table 1.

It should be noted, that some regions of the country had opposite tendencies of changing tax revenues to consolidated budget and to local budgets. For example, the tax revenues to local budgets in Chernihiv region increased by 34,8% in 2018 in comparison with 2017 while the tax revenues to consolidated budgets in the same region decreased by 1,3% during that period.

Statistics of tourism works out its specific indicators, which should be interconnected and represent a complete and logical system making it possible to study in detail the tourism process and to obtain valid statistical data [3]. The system of statistical indicators is based on economic and social categories of the tourist market. The tourism metrics includes demand and supply indicators, employment and gross value added in tourism as well as export–import indicators [2] (Figure 5).

According to the World Tourism Organization (WTO) the contribution of tourism to the economy of the country is recommended to compute with help of tourism satellite accounts [5]. They are used to get information about the gross value added created in tourism, tourist product consumption, production and employment in tourism.

The basis of these accounts contains the cost indicators methodologically comparable with the indicators that are used for the analysis of other industries. However, tourism satellite accounts are required a large number of data sources [1]. This problem is currently solving by conducting sample socio–economic studies.

Despite the number of outbound tourists tends to increase, ranked integrated assessments of tourism efficiency showed significant differences and disproportions by the Ukrainian regions in 2018. Based on the ranking of Ukraine’s regions by the integral indicator of tourism efficiency, it was determined the leader of Kyiv city in 2018. (Figure 6).

Conclusions

The analysis of the current state and the main tendencies of tourism industry by regions of the country revealed lots of problems related to the reducing the inbound tourist flow, the cost estimation of tourism efficiency and other. However, without government support in particular financial sphere, most problems of country’s tourism market development are difficult to solve. A basic problem is the absence of financially investment to the mechanism of tourism development. The theoretical and

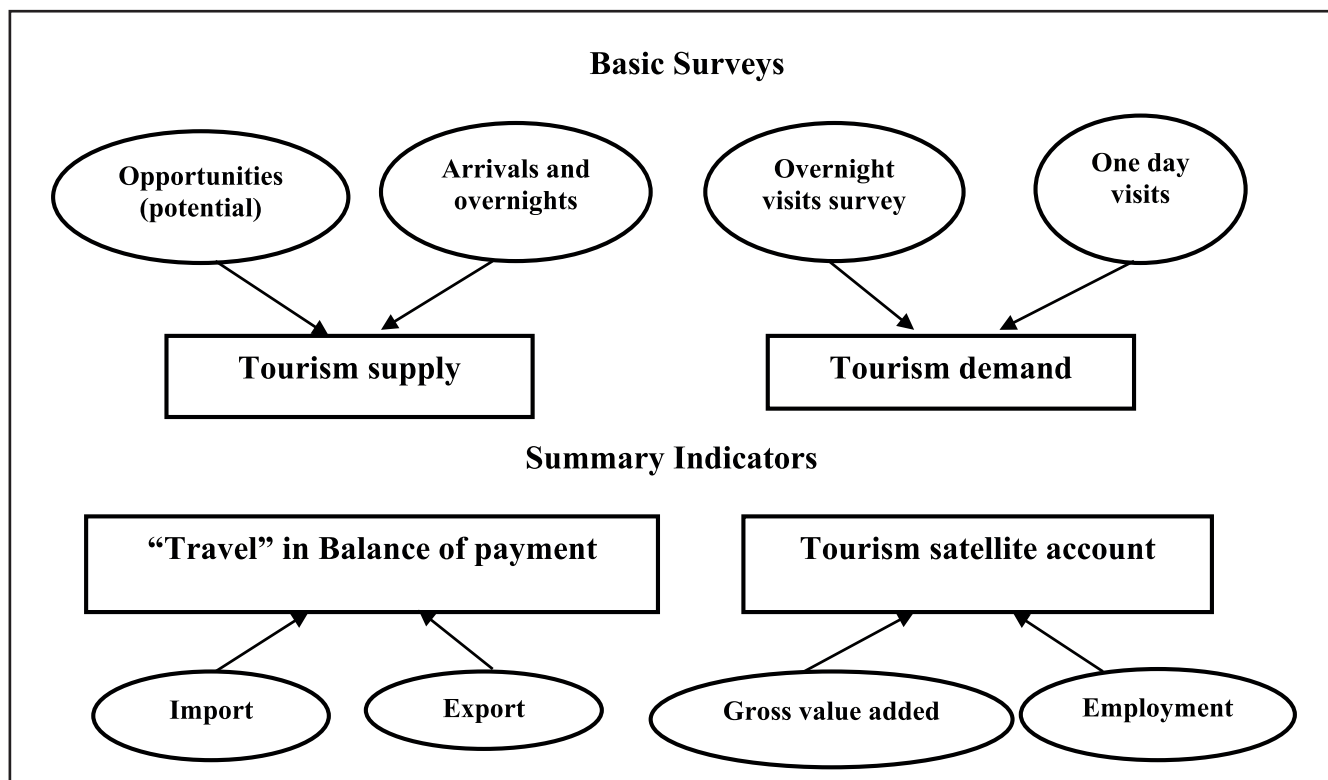

Figure 5. Integrated tourism and travel statistics

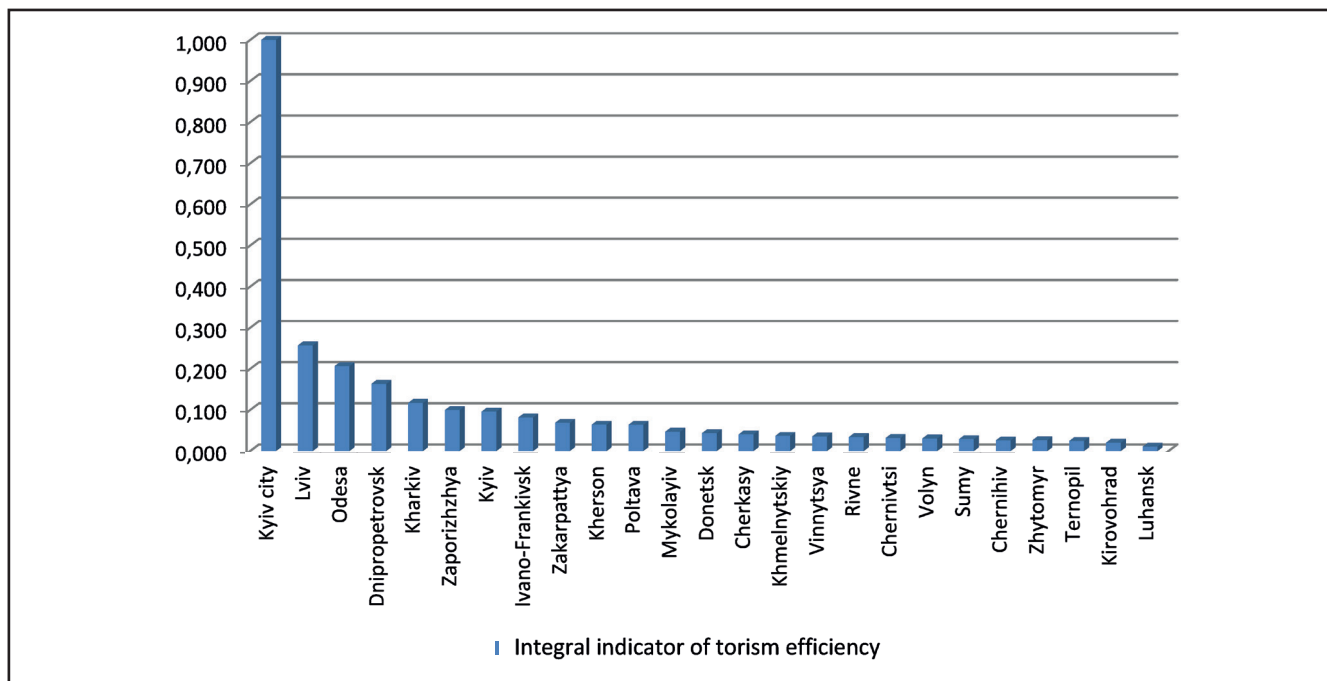

Figure 6. Ranking of Ukraine's regions by the integral indicator of tourism efficiency in 2018

methodological results from this study proved the need for new approaches needed for adequate estimation of tourism potential on the regional level and can be used in the implementation of state programs of regional development in Ukraine.

Список використаних джерел

1. Горіна Г. О. Проблематика впровадження методології сателітних рахунків індустрії туризму [Текст] // Актуальні проблеми економіки. – 2015. – № 11. – С. 380–384.
2. Калачова І.В. Інтегрована система статистики туризму: структура та напрями використання [Текст] // Вісник Миколаївського національного університету ім. В.О. Сухомлинського. Глобальні та національні проблеми економіки – Випуск 13, 2016. – с. 955–961.
3. Колосінська М.І., Колосінський Є.Ю. Система статистичних показників оцінювання туристичної сфери країни [Текст] // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Міжнародні економічні відносини та світове господарство – Ужгород: Видавничий дім «Гельветика», 2016. – Вип. 7, Ч. 2. – С. 17–21.
4. Kushchenko O.I. Methodological analysis of international and national tourism by means of generalizing statistical indicators. Young Scientist: наук. Журнал. Херсон: Молодий вчений. 2018. № 1(53) January. С. 508–513.
5. Всесвітня туристична організація WTO [Електронний ресурс]. – Режим доступу до сайту: <http://www.world-tourism.org>.

6. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

References

1. Horina H. O. Problematyka vprovadzhennya metodolohiyi satelitnykh rakhunkiv industriyi turyzmu [Tekst] // Aktual'ni problemy ekonomiky. – 2015. – № 11. – S. 380–384.
2. Kalachova I.V. Intehrovana systema statystyky turyzmu: struktura ta napryamy vykorystannya [Tekst] // Visnyk Mykolayivs'koho natsional'noho universytetu im. V.O. Sukhomlyns'koho. Hlobal'ni ta natsional'ni problemy ekonomiky – Vypusk 13, 2016. – s. 955–961.
3. Kolosins'ka M.I., Kolosins'kyi Ye.Yu. Systema statystychnykh pokaznykiv otsynuvannya turystychnoyi sfery krayiny [Tekst] // Naukovyy visnyk Uzhhorods'koho natsional'noho universytetu. Mizhnarodni ekonomichni vidnosyny ta svitove hospodarstvo – Uzhhorod: Vydavnychy dim «Hel'vetyka», 2016. – Vyp. 7, Ch. 2. – S. 17–21.
4. Kushchenko O.I. Methodological analysis of international and national tourism by means of generalizing statistical indicators. Young Scientist: nauk. Zhurnal. Kherson: Molodyy vchenyy. 2018. № 1(53) January. S. 508–513.
5. Vsesvitnya turystychna orhanizatsiya WTO [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu do saytu: <http://www.world-tourism.org>.
6. Ofitsiyyny sayt Derzhavnoyi sluzhby statystyky Ukrainy [Elektronnyy resurs]. Rezhym dostupu: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

Дані про авторів

Мазур Маргарита Вікторівна,

к.е.н., доцент кафедри статистики, ДВНЗ «Київський національний економічний університет ім. Вадима Гетьмана»

e-mail: mrita7@ukr.net

Сіренко Катерина Вікторівна,

к.е.н., доцент кафедри статистики, ДВНЗ «Київський національний економічний університет ім. Вадима Гетьмана»

e-mail: mrita7@ukr.net

Данные об авторах

Мазур Маргарита Викторовна,

к.э.н., доцент кафедры статистики, ГВУЗ «Киевский национальный экономический университет им. Вадима Гетьмана»

e-mail: mrita7@ukr.net

Сіренко Катерина Вікторівна,

к.э.н., доцент кафедры статистики, ГВУЗ «Киевский национальный экономический университет им. Вадима Гетьмана»

e-mail: sirenko1983@ukr.net

Data about the authors

Margaryta Mazur,

PhD in economics, associate professor of department of statistics, Kyiv National University of Economics named after Vadym Hetman

e-mail: mrita7@ukr.net

Kateryna Sirenko,

PhD in economics, associate professor of department of statistics, Kyiv National University of Economics named after Vadym Hetman

e-mail: sirenko1983@ukr.net